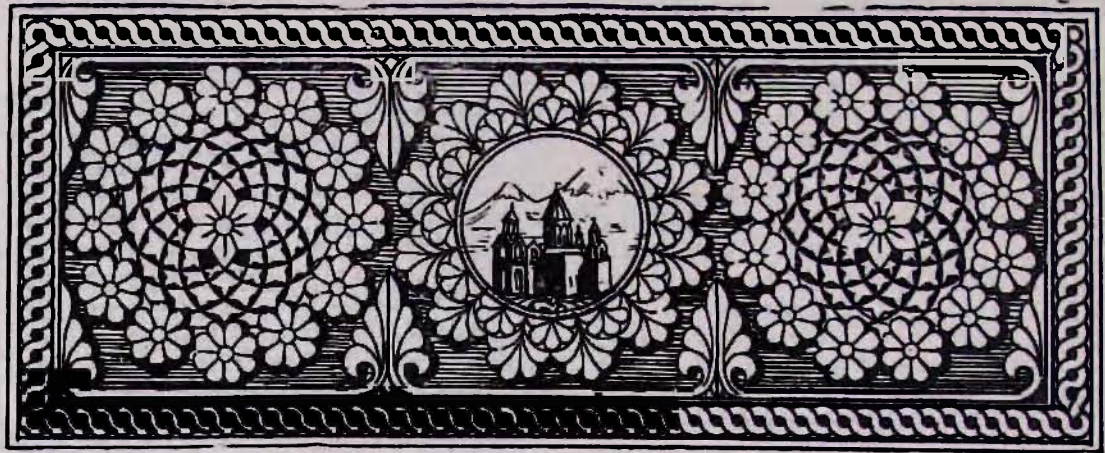




Հ Ի Շ Ա Տ Ա Կ Ա Ր Ա Ն

(Ոսկանյան Աստվածաշնչի)

Գոհութիւն, պատիւ, և փառք էութեան ինքնագոյի՝ տէրութեանն յարակայի: Երրորդականի անձնաւորութեանն, և միականի Աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ, և Հոգւոյն սրբոյ՝ ծնողի և ծնիցելոյ. և բոլորի ի նոցունց էութենէ: Համապետաց՝ համագոյից՝ և համազօրաց. ի հանուրց արարածոց, և բնաւից ստեղծուածոց, իմանայեաց և զգայեաց. նիւթականաց տարրեղինաց, և յաննիւթից հրաբունից սեռից. անցելով ամանակաւ, և ներկայիւ կենցաղիւ. և ապառնեալ յաւիտենիւ: Զի ետ զկարողութիւն անարժանութեան իմում ձեռնտուութեամբ և օժանդակութեամբ ընկերակցութեան մարմնականօք գոյիւք պայազատափառաց. Ստեփաննոսի, Թէոդորոսի և Պետրոսի ջուղայեցւոց: Քանզի Աստուածասէրք և կորովիքս այսոքիկ հայելով ի նուաղութիւն Աստուածայնոց կտակարանաց որ ի մէջ ազգիս հայոց. մանաւանդ վարդապետաց՝ և վանականաց՝ և գրոց աշակերտաց. վասն որոյ չերմեռանդ սիրով յօժարեալք յորդորեցին զմիմեանս, քաջալերելով և զիմս նուաստութիւն. որ սակս գոյից վարանէի. ձեռնտուք եղեն ինձ ներ գործառնութեանս այսմիկ. տալով առատապէս զծախս դրամոյն ըստ որում և յորժամ պիտոյանայր:

Քանզի ես իշխանութեամբ և հրամանաւ վեհափառի Կաթողիկոսի և պատրիարքի

հայկազանս սեռի. ներ պատրիարգարանում սրբոյ էջմիածնի՝ լուսանկարի՝ և Քրիստոսահիմնեցելոյ, տեառն Յակորու, ներ թուոյ փրկչին վեց հազարորդի վատսներորդի երկրորդի, իսկ ըստ հայոց թուոյ հազարերորդի հարիւրորդի մետասաներորդի, սեպտեմբերի ի՛ն. ելեալ յերկրէ և յազգէ իմէ դիմեցի ի կողմանս Եւրոպիոյ, յաղագս տպման մատենիս այսորիկ աստուածայնոյ: Եվ բազմաւ վշտիւ և տառապակրութեամբ եկեալ հասի ի սահմանս յիտալիոյ՝ յերկիրն Թուսզանու, ի քաղաքն Իլիվօնայ: Ներ նախնում նուազում զոչ ոք գտի ինձ զօժանդակ. սակս որոյ թողեալ գնացի ի Հոսմայ, գոնեայ անդ գտցի յաշողութիւն գործառնութեանս: Եվ անդ ևս ոչ եղև ինչ մի իթարութիւն օգնականութեան գործոյս, վասն յոքունց պատճառաց ներհակականաց. թէ ի մերայնոց ազանց. և թէ ինքեանց կանօնաց և սահմանաց՝ զորս մի ըստ միոյն շարադրել ձանձրութիւն է:

Իսկ ի դառնալն իմում անդրէն յիլիվօնայ յետ բազմաց հակառակութեանց սուտակասպասից արանց և փասքուսաց մերայնոց ազանց. որք ոչ զօգուտ ազգի և զսրբոյ աթոռոյն այլ զանձանց զցանկութիւն. և կամաց զհաճութիւն կամէին լնուլ, որոց ընդդիմակայեալ, զոչինչ ետու հաւանութեան բանս: Այլ ընդ երից հաւատարմագունից վերոգրեցելոց արանց և Քրիստոսասիրաց՝ յետ բազ-

մաց քննութեանց և հարցափորձութեանց միաբանեցայ սիրով՝ և դաշնադրականաւ գրով. զի սոքա երեքեանս ընդ իս հոգասցեն զամենայն զծախ վերոգրեցելոյ մատենին մինչև ցաւարտ. առ յօգուտ ազգիս և ի շահ սրբոյ աթոռոյն:

Բայց այսպիսի եղև պայմանն, քանզի ի թուին. ՌՃԺԴ. Փետրվարի. Ի. վերոգրեցեալ պարոն Ստեփաննոսն և պարոն Պետրոսն խոստացան զաւելեալ շահսն որ ի վաճառմանէ Աստուածաշնչոյն լինիցի տալ սուրբ էջմիածնի, Նոյնպէս և պարոն Թէոդորոսն զիւր բաժնի շահոյ զկէսն խոստացաւ սուրբ Երուսաղէմի. և զկէսն յՈւշոյ վանից սրբոյն Սարգսի Զօրաւարին: Այսու պայմանաւ ես ևս չու արարեալ հասի ի կողմանս հիւսիսայնոյ յերկիրս Բէլգիկոյ, որ այժմ կոչի Հօլլանտիայ, ի քաղաքս յԱմսթէլօտամի ի տպարան սրբոյ էջմիածնի և սրբոյն Սարգսի զօրավարի: Ուրանօր և սկիզբն արարի տպել գրովքն գորս Աւետիսն էր յօրինեալ. զի գիրք Մատթէոսին յոյժ խոշորք էին և անյարմարք: Նաև զի ոչ գոյր գիր վասն համաձայնութեան և խորագրութեան հարկեցայ առնել զնօտր գիրդ իմով գոյիւ, զոր վասն փորձի եղեալ եմ ներ վերջնում շարակնոցին: Նա և այսու բոլորգրի որ յԱւետէն էր յօրինեալ, որովք գրովք զսկիզբն արարաք ներ թուոյն որպէս գրեալ է ի սկզբան, և յաւարտ սորին ժամանեցաք ողորմութեամբ նոնոյ Տեառն և փրկչին Յիսուսի, ներ թուոյն Քրիստոսի հազարորդի վեցհարիւրորդի վատսներորդի ութերորդի. յամսեանն հոկտեմբերի, որոյ էին աւուրք երեքտասներորդ: Իսկ ըստ մերոյս հազարորդի հարիւրորդի եօթեւտասներորդի, ներ նոյնում ամսում հոկտեմբերի երրորդի. իսկ ըստ հայոց ամսոյ հրոտից քսաներորդի հինգերորդի:

Արդ տեարք սուրբք և ծառայակիցք ի Քրիստոս, որք հանդիպիք այսմ նորատնկոյ բուրաստանի. և Աստուածակերտի դրախտի՝ և յոքնաղանի այգւոյ. և յեղեմարդխի քա-

ռավտակեան գետոյս, որ ոռոգեալ արբուցանէ՝ և բողբոջեալ պտղաբերէ յոգիս բանականաց զպէսպէս տեսակս առաքինութեանց՝ և վարուց բարեաց:

Յիշեսցիք միով հայր մերով զվերոգրեալ հանենց պարոն Ստեփաննոսն. և զհանդուցեալ ծնօղան նորին. զհայրն զպարոն Եղումն, և զմայրն զՓառանձեմն. և զայլ արեան մերձաւորս նորին:

Այլև զՔթնէշենց պարոն Թէոդորոսն. և զհայր նորին զՄահդասի Յետգարն. և զմայրն Աննամէլիքն. և զայլ համազունս նորին բոլորովին:

Նաև զպարոն Պետրոսն. և զհայր նորին զաէր Աւագն. և զմայր նորին զՕղլանգարարն. և զայլ հոմասեոս նորին զնոր և զհին:

Ընդ նոսին և զհայրն իմ զպարոն Թորոսն. և զմայրն իմ զԳօհարազիգն. և զեղբայրն իմ զՅօհաննէսն զփոխեցեալն առ Քրիստոս, որոյ ընչիւքն մտի ես ի գործս յայս: Այլև զմիւս եղբայրն իմ զԱւետիսն որոյ գրովն սկսաւ գիրքս. և ինքն ևս աշխատեցաւ ժամանակս ինչ ի խահարարութեան և ի տուրեառութիւն գործոյս. և զայլ ազգացեղս նոցին:

Ընդ որս և զհաւատարիմ աշակերտն իմ զԿարապետ վարդապետ Անդրիանացի. որ միշտ և անձանձիր՝ տքնեցաւ ի վերայ սրբագրութեան և այլոց գործոց:

Այլև զձեռնասուն աշակերտն իմ զՅօհան սարկաւազ Երեւանցի. որ զառաջներորդ փորձն միշտ ընթերցաւ ընդ իս և ընդ վարդապետին՝ և աշխատեցաւ ի սփռելն զթուխտն և ի ժողովելն, և ի կապելն՝ և զտնտես տան հոգսն և զամենայն զարտաքին գործս հոգաց և ծառայեաց մտերմաբար:

Եւ զայլս զամենեսեան զաշխատաւորս և զբարեմիտ ջանացօղս յիշեսցիք, զի և դուք յիշեալ լիջիք յարքայութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի լսելով զերանաւէտ բարբառ նորա. որ է օրհնեալ ընդ Հօր. և ընդ սրբոյ Հոգւոյն յաւիտեանս, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն: Հայր մեր որ յերկինս:

